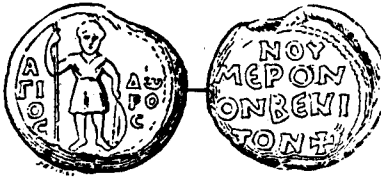

πολλούς και αγαθούς χρόνους». Ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς ἀπήρχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναμέσον τῶν ταγμάτων τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου, ὅστις, διερχομένου τοῦ βασιλέως, ἐποίει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ὁ βασιλεὺς εἰσήρχετο πρὸ πάντων εἰς τὸ μηταῶριον, ἦτοι εἰς τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποκεχωρισμένον

Σφραγὶς τῶν Βενετῶν

(παισιῶσα τὸν προστάτην τῆς πατρίας
Ἁγίου Θεόδωρον).
(βλ. σελ. 20)

τμήμα, ὅπερ ἐχρησίμευεν ἰδιαζόντως εἰς τὸ νὰ ἀκοῦται τῶν ἀκολουθιῶν, νὰ ἀναπαύεται ἐν ἀνάγκῃ καὶ νὰ περιβάλλεται τὰ ὠρισμένα εἰς διαφόρους τελετὰς ἱμάτια. Ἐπὶ τῆς στέψεως ὁ βασιλεὺς περιεβάλλετο ἐνταῦθα τὰ βασιλικά ἱμάτια τὰ καλούμενα διβητήσιον καὶ τζιτσάκιον, μεθ' ὃ εἰσώδευε μετὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἄψας κηρὸς εἰς τὰς ἀργυρᾶς πύλας, καὶ προσευχηθεὶς εἰς τὰ ἅγια θυρία, καὶ ἄψας πάλιν κηρὸς, ἀνήρχετο εἰς τὸν ἄμβωνα μετὰ τοῦ ἀρχιερέως.

Ἐκεῖ ὁ πατριάρχης ἐποίει πρῶτον εὐχὴν ἐπὶ τῆς χλαμύδος, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς αὐτὸς ὁ πατριάρχης ἐπέθετε τὸ στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ δεσπότου. Ἄμα τούτου γενομένου ὁ λαὸς ἀνέκραξε τρίς· «ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος· δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη»· καὶ ἔπειτα «ὁ δεῖνα μεγάλου βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος πολλὰ τὰ ἔτη»· καὶ ἄλλας τοιαύτας εὐχάς. Ὁ δὲ βασιλεὺς φορῶν τὸ στέμμα κατήρχετο τοῦ ἄμβωνος καὶ ἀπήρχετο εἰς τὸ μηταῶριον, ὅπου καθίσας ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐδέχετο τὴν προσκύνησιν ὄλων τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες εἰσερχόμενοι ἀλληλοδιαδόχως ἔπιπτον κατὰ γῆς καὶ ἐφίλουν τὰ δύο γόνατα αὐτοῦ. Καὶ τελεσθείσης τῆς προσκυνήσεως ἔλεγεν ὁ πραιπόσιτος «κελεύσατε» καὶ ἐπνύχοντο πάντες τὸ «εἰς πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους». Τότε ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐτελεῖτο ἡ συνήθης δοξολογία καὶ ἐκοινωνεὶ ὁ βασιλεὺς.

Τοιαύτη ἐγένετο ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ νέου βασιλεως ἐπὶ τῆς μακεδονικῆς δυναστείας. Συγκεφαλαιοῦντες δὲ ἤδη ὅσα ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν βασιλείας κατὰ τοὺς χρόνους τούτους παρατηροῦμεν ὅτι ἡ βασιλεία ἐκείνη ἦτο ἀπεριόριστος ἄμα καὶ περιορισμένη, ἄσιανή ἄμα καὶ εὐρωπαϊκὴ, κληρονομικὴ ἄμα καὶ αἰρετή. Καὶ ἴσως διὰ τῶν τοιούτων μάλιστα ποικίλων αὐτῆς χαρακτήρων ἠδυνήθη νὰ ἐπαρκέσῃ ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὰς ποικίλας δυσχερείας, ὑφ' ὧν δὲν ἔπαυσε νὰ πολεμῆται ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑπτακοσίων καὶ ἐπέκεινα, ἰσταμένη εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, καὶ εἰς τὸ μεταίχμιον τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νεωτέρου κόσμου.

Συνήθως αὐτὸς ὁ βασιλεὺς διεξῆγε τὴν ὑπερτάτην τοῦ κράτους κυβέρνησιν· ἀλλὰ, καθὼς εἴπομεν ἤδη, ὁσάκις ἦτο ἀνήλικος ἢ ἄλλως ἀνεπιτήδειος πρὸς διεξαγωγὴν πραγμάτων, ἐπὶ τῆς μακεδονικῆς δυναστείας παρεκάθητο παρ' αὐτῷ ἀνὴρ, ὅστις, καίτοι μὴ ἀνήκων εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν, ἐλάμβανε τὸ σχῆμα καὶ τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας καὶ μετήρχετο αὐτὸς τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Τοῦτο ὅμως δὲν συνέβαινε πάντοτε εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς μακεδονικῆς δυναστείας, μάλιστα δὲ πρὸ αὐτῆς, ἡ πραγματικὴ ἐξουσία περιήρχετο ἐνίοτε εἰς χεῖρας ἑνὸς τῶν δύο ὑπερτάτων ἀξιωματικῶν τῆς αὐλῆς, οἵτινες ἦσαν ὁ *κουροπαλάτης* καὶ ὁ *παρακοιμώμενος*. Καὶ ὁ μὲν *κουροπαλάτης*, ὃν ὁ Νικηφόρος λέγει κεκτημένον τὴν μετὰ βασιλέα πρώτην ἀρχήν, ἦτο «ἐμπειστευμένος τὴν φυλακὴν τῆς αὐλῆς», ὁ δὲ *παρακοιμώμενος* ἦτο «φύλαξ τῆς βασιλείου κλίνης». Ἐπὶ Λέοντος, υἱοῦ τοῦ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα, ἐδημιουργήθη καὶ ἕτερον